

KÚTFELMÉRÉS

Tapasztaljuk, hogy a lakossági kutak utólagos állapotfelmérése és jegyzői hatáskörű engedélyeztetése során igen eltérőek az ezzel foglalkozó vállalkozók által elvégzett vizsgálati műveletek és nyilvánvalóan az ezeket fedező vállalkozói díjak is. Szükségesnek láttuk ezért egy olyan összefoglaló, kvázi **útmutató** összeállítását, ami tükrözi Egyesületünk ezzel kapcsolatos véleményét, álláspontját.

1. Kút helyének meghatározása

A jegyzői engedélyezésű lakossági kutak esetében „*A felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről*” szóló 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet 5. § (6) bekezdés értelmében csak a **vízszintes koordináták** megadása kötelező akár EOY koordinátákkal, akár a földrajzi szélesség és hosszúság bemérésével. (Ezekre az adatokra kérdez rá „*A vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról*” szóló 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet 2. mellékletének II. részében szereplő tartalmi követelménysor is, amely adatok közlése az utólagos engedélyezés során szükséges.)

Ezen koordináták meghatározása egyszerű kézi GPS készülékek vagy mobiltelefonos applikációk segítségével történhet, melyek azonban geodéziai pontosságot közel sem biztosítanak. Azért, hogy az általunk bemért koordinátapár ne a szomszéd ingatlanra essen, elengedhetetlen a helyszínen mért koordináták **ellenőrzése**, melyhez — a helyszínen lemért ingatlanhatároktól, épületektől való távolság ismeretében — megfelelő alapot biztosít a <https://ekozmu.e-epites.hu/alkalmazas/lakossag> honlap, melyre ügyfélkapus bejelentkezést követően juthatunk el. Annak helyrajzi számos térképe, a kurzor EOY koordinátáinak kiírása, és a program különféle távolságmérési lehetősége által a helyszíni mérési pontatlanságok ellensúlyozhatók.

2. Kútkamerás vizsgálat

Meggyőződésünk, hogy a kutak műszaki adatainak meghatározásához **megfelelő eszközökre** van szükség. Nem elégíti ki a pontossági igényeket a kőkorszakinak számító kavics-csobbánásos vagy zsineges, horgászólmos szerelések használata. A javasolt eszközök a következők: elektromos vízszint és mélységmérő (kúttalpmérő) műszer, kútkamera, ástott kutak esetében esetleg nagy fényerejű, vízálló stecklámpa.

1. ábra: Elektromos vízszintmérő és kútkamera

Különösképpen a saját fényforrással rendelkező, színes videofelvételt készítő **kútkamera** alkalmazását propagáljuk, mellyel a kútvíz megfelelő tisztasága esetén a kút belső szerkezete tökéletesen megismerhető, a csőhibák, szűrőhelyek földéríthetők, és a kútban lévő esetleges akadályok, idegen tárgyak, szennyeződések azonosíthatók. A helyszíni felvételtől archiválható digitális anyag készül, amely bármikor, bárhol lejátszható, igazolhatóvá, ellenőrizhetővé téve a kútvizsgáló szakember állításait.

2. ábra: Kútkamerás felvétel a kút szűrőjéről

3. ábra: Kútkamerás felvétel egy ásott kút belsejéről

Csak ily módon, a kút belső terének adatait is megismerve lehet a *41/2017. (XII. 29.) BM rendelet 2. mellékletének II. részében* szereplő kútszerkezeti paramétereket kitölteni, és annak előírása szerint lelkiismeretesen nyilatkozni arról, hogy *„a közölt adatok a valóságnak megfelelnek, a kút úgy került kialakításra, hogy abba a felszínről szennyeződés vagy csapadékvíz nem kerülhet”*.

Csak ez a vizsgálat biztosít megfelelő alapot annak eldöntéséhez, hogy a kút műszaki állapota megfelelő és az a jövőben is fennmaradhat a felszín alatti vízkörnyezet veszélyeztetését nem okozva.

3. Kútfej kialakítás fényképezése

Szomorúan tapasztaljuk, hogy a kutak felszínén megjelenő része nincs kellő módon lezárva, védve. A **nyitott kútszáj** akár fúrt, akár ásott kutak esetén lehetőséget nyújt felszíni szennyeződések (pl. falevél, kisebb-nagyobb állatok, törmelékanyag, vegyi anyagok stb.) kútba való behullására, bejutására, rontva ezáltal nemcsak az adott kút, de az általa megnyitott vízadó réteg és általa érintett felszín alatti vízkörnyezet minőségi állapotát. Egy korrekt kútvizsgáló szakember az ilyen jellegű hiányosságokra föltétlen fölhívja a figyelmet, és intézkedik azok kijavítására. Szerencsére a *41/2017. (XII. 29.) BM rendelet 2. mellékletének II. részében* szereplő előírások szerint a kút-felsőrész állapotát fényképekkel kell az engedélyezés során dokumentálni, ami kellő késztetést jelent a tulajdonosok számára a kút-felsőrészek előírásoknak megfelelő átalakítását illetően.

4. ábra: Szakszerűen kialakított zárt kútfej

4. Szakember közreműködése elengedhetetlen

Véleményünk szerint a kútfölmérés elvégzése során szakember bevonása elengedhetetlen. Hogyan is lenne elvárható a függetlennek nyilván nem nevezhető és megfelelő műszerekkel nem rendelkező kúttulajdonostól az, hogy megfelelő pontosságú és valóságú adatokat közöl az engedélyezés során. (Gondoljunk csak szinonimaként a gépjárművek műszaki vizsgáztatására; ott is csak egy független, erre följogosított, kellően fölműszerezett szakcég vizsgálata és igazolása után kerülhet ki a gépjármű a forgalomba és nem a tulajdonos maga állítja ki a dokumentumot.)

5. Kútfúró nyilvántartás

A 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet 2. mellékletének II. részében szereplő előírás szerint abban az esetben, ha vízjogi létesítési engedély alapján történt a fúrt kút kivitelezése, a kútfúró jogosultságát a 101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet 13. § (2) bekezdésében szereplő dokumentumokkal kell igazolni. Megítélésünk szerint jelentősen egyszerűsítene ezt az rendelkezést, ha egyéb szakmákhoz hasonlóan egy kútfúró névjegyzéki nyilvántartás létrehozására kerülne sor, melyből a jogosultság aktuális fönnállása egyszerűen ellenőrizhető. Ennek a névjegyzék létrehozásának szükségességét Egyesületünk már régóta hangoztatja.

6. Engedélyeztetés lebonyolítása a tulajdonos helyett

Azt gondoljuk, hogy egy korrekt vállalkozó nemcsak a helyszíni fölmérést, hanem a dokumentáció teljes körű összeállítását és magát az engedélyeztetést is lebonyolítja a

tulajdonos helyett. Az engedély kézhezvétele jelenti ugyanis a munka teljeskörűségét és eredményes befejezését.

Ne feledjük azonban, hogy nem minden kút kaphat fennmaradási engedélyt, csak azok, amelyek műszaki állapota megfelelő, szennyeződésmentesek, elhelyezkedésük, kútfej kialakításuk megfelel az érvényben lévő környezetvédelmi, vízügyi, építésügyi és településrendezési előírásoknak. Amennyiben e vonatkozásban hiányosságok tapasztalhatók és az utólagos engedélyezés sikeressége bizonytalan, azt a korrekt vállalkozó időben jelzi a tulajdonos felé, és közösen megtesznek mindent a hiányosságok megszüntetése érdekében. A szükséges átalakítások és műszaki beavatkozások (pl. kúttisztítás, csőcsere, kútfej átalakítás stb.) díjáról a kútfölmérés vállalkozói díján fölül kell megállapodni.

7. Víztisztítás vizsgálata

A 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet 2. mellékletének II. részében szereplő előírás szerint a kútvíz minőségét csak **ivóvíz célú fölhasználás** esetén kötelező vizsgálni. Megítélésünk szerint a vízminőség ismerete azonban nemcsak ez esetben, hanem **bármilyen hasznosítás** mellett hasznos. Azt tartjuk helyesnek, ha a kútfölmérés során a vállalkozó följánlja a lehetőségét annak, hogy az általa megvett vízmintát beszállítja egy vízvizsgáló laboratóriumba, ahol legalább az általános vízkémiai alkotók vizsgálatát (nátrium, kálium, kalcium, magnézium, vas, mangán, ammónium, nitrit, nitrát, hidrogénkarbonát, szulfát, klorid, KOI_{ps} , fajlagos elektromos vezetőképesség, összes keménység, pH, arzén) elvégezteti. Az analízis a kútvíz általános minőségi állapotáról és alkalmazási lehetőségeiről tájékoztat. Az, hogy a kúttulajdonos él-e ezzel a lehetőséggel, már az ő döntésén múlik.

8. Összefoglalás

Végezetül a kúttulajdonosoknak feltétlenül azt javasoljuk, hogy többen összefogva együtt rendeljék meg a kútjuk állapotfölmérését és utólagos vízjogi engedélyeztetését. Egyszeri kiszállás keretében több kút helyszíni vizsgálatát elvégezve a tulajdonosok lényegesen kedvezőbb díjú vállalkozói ajánlatokra számíthatnak.

Bízunk benne, hogy a leírtak segítséget nyújtanak abban, hogy ne csak egyedül a vállalkozói díj, hanem a mögöttes műszaki tartalom legyen az, ami alapján a kúttulajdonosok döntést hoznak kútjuk fennmaradási engedélyeztetése esetén a vizsgálatot, engedélyeztetést végző szakvállalkozó kiválasztásában.

Kelt Agárdon, 2020. június hó 7-én

Rózsa Attila

(Az ábrák forrása: <http://www.geodealer.hu/>, illetve Tomikút Kft.)